

Pasaulio Lietuvis

REDAKTORĖS ŽODIS

Suskaičiavus vasarą 5

LIETUVOJE

Antrus metus kadenciją einanti PLB valdyba susitiko Kaune 6
 PLB ir PLJS suvažiavime – dėmesys S. Dariui ir S. Girėnui 6
 Pasaulio lietuvių vienybės dieną – koncertas-dovana sau ir Lietuvai 8
 Kitos Pasaulio lietuvių sporto žaidynės vyks Kaune 10
 Tradicija tęsiama – išeivijos studentai vasarą stažavosi Lietuvoje 11
 Mykolo Romerio universitete – Adolfo Damušio centras 12
 Iš Tiumenės grįžo dvyliktoji „Misija Sibiras“ ekspedicija 12
 Pasirodė paskutinė Marijos Remienės trilogijos knyga 13
 Veiklą pradėjo Vytauto Kasiulio muziejus 15
 Lietuvą papuoš „Pasaulio lietuvių vienybės karūna“ 16

TEMA

Pirmininkų suvažiavimas – proga naudingai padiskutuoti 17

AKTUALU

Didelė tyla – „Pasaulio lietuvių“ šermenys? 21
 Padainuosime dainų dainele 22

SVEČIAS

Bronius Nainys: „Ar „Pasaulio lietuvių“ dar reikia?“ 25

LIETUVIAI PASAULYJE

PLJS kongresas atskleidė ir patirčių įvairovę, ir vieningus tikslus 30
 Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavime San Paule – 90 dalyvių 31
 Šveicarijos lietuvių įdirbis skatina ilginti Europos lietuvių krepšinio turnyro trukmę 33
 Lietuviai prie Jenisejaus upės 34
 Londono lietuvių visuomeninio gyvenimo raiškos pavidalai nuo Viktorijos epochos iki „Blitzo“ 38

TRUMPAI 40

DĖMESIO 42

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS (PLB) VALDYBA (2012–2015)

Marija Danguolė Navickienė (JAV)
PLB pirmininkė, Visuomeninių reikalų komisijos pirmininkė
navickiene@verizon.net

Keštas Pikūnas (Lietuva)
PLJS pirmininkas, Jaunimo ir Sporto reikalų komisijų pirmininkas
kestas@trysmilijonai.lt
www.pljs.org

Dalia Henke (Vokietija)
PLB įvaizdžio, informacijos sklaidos ir „Pasaulio lietuvių“ reikalų komisijos pirmininkė, PLB valdybos pirmininkės pavaduotoja
daliahenke@gmail.com

Gintautas Želvys (Rusija)
Rytų kraštų ir Rusijos reikalų komisijos pirmininkas, PLB valdybos pirmininkės pavaduotojas
gintautaszelvys@mail.ru

Jūratė Caspersen (Šveicarija)
Kultūros reikalų komisijos pirmininkė
jurate@caspersen.ch

Juan Ignacio Fourment Kalvelis (Argentina)
Pietų Amerikos reikalų komisijos pirmininkas
jkalvelis@yahoo.com.ar

Aušra Laurušaitė-Kromelienė (JAV)
Organizacinių reikalų komisijos pirmininkė
ausra999@aol.com

Artūras Maslauskas (Danija)
Finansų reikalų komisijos pirmininkas
maslauskas@webmail.dk

Aurelija Norienė (Belgija)
Naujosios emigracijos reikalų komisijos pirmininkė
aurelija.norienne@skynet.be

Prel. Edmundas Putrimas (Kanada)
Sielovados reikalų komisijos pirmininkas
putrimas@sielovada.org

Angelė Vaičiūnienė (Kanada)
Švietimo reikalų komisijos pirmininkė
angele.v@bell.net

PLB biuro adresas:
213 West Lake Shore Drive
Cary, ILL 60013
USA

PLB atstovybė Lietuvoje
Gedimino pr. 53-212
LT-01109 Vilnius
Tel./faks. +37052396264
El. p.: vigrub@lrs.lt; plbav@lrs.lt
www.lrs.lt/plb
www.plbe.org

PLB atstovė Lietuvoje
Vida Bandis
+370 52 396 156
vida.bandis@lrs.lt

PLB konfliktų sprendimo komitetas:
Vytautas Maciūnas (JAV),
Marytė Šmitienė (Vokietija),
Rūta Žilinskienė (Kanada)

PLB kontrolės komisija:
Saulius Kačulis (Italija),
Angelė Nelsienė (JAV),
Aldona Seghal (Švedija)

PLB išdininkas
Ramutis Plūra
ramas@gjmlp.com
3906 Lakeview Dr.
Racine, WI 53405
USA

PL išdininkas
Vytenis Vilkas
Tel. 1 661 254 5593
El. p. v.vilkas@prodigy.net
22343 Cardiff Drive
Saugus, CA 91350
USA

Pasaulio Lietuvos

LEIDINYS PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS GYVENIMUI IR MINČIAI
Mėnesinis žurnalas. 2013 m. 07/519

Vyriausioji redaktorė Deimantė Dokšaitė
plietuvis@plbe.org

Kalbos redaktorė Sandra Sirvidienė

Maketuotojas Darius Markūnas

Autoriai: Jūratė Caspersen, Deimantė Dokšaitė, Dalia Henke, Vaiva Ragauskaitė, Romualdas Kriaučiūnas, Bronius Nainys, Loreta Timukienė, Rūta Freitakaitė, Vaida Tamkienė, Virginija Siderkevičiūtė, Alfonsas Kairys, Kęstutis Raškauskas

Fotografai: Virginija Grybaitė, Lukas Motiejūnas, Vidūnas Gelumbauskas, Deimantė Dokšaitė, Laura Karmalavičiūtė, Jonė Tikuišytė, Daina Gedmintaitė-Kelly, Alvydas Vaitkevičius, Jurgita Petkevičiūtė

Izdininkas Vytenis Vilkas

Spaudė UAB „Draugų studija“

Redakcijos adresas:

Laikinei laišku „Pasaulio lietuviui“ galima siųsti PLB atstovybės adresu:

Gedimino pr. 53-212

LR Seimo III rūmai

LT-01109

Vilnius, Lietuva

PLB tinklalapis:

www.plbe.org

www.lrs.lt/plb

ISSN 1732-0135

Dėl reklamos žurnale „Pasaulio lietuvis“ kreipkitės el. pašto adresu: daliahenke@gmail.com

PPRENUMERATA METAMS:

Lietuvoje – 60 Lt;

Europos valstybėse:

paprasta prenumerata – 45 EUR,

garbės prenumerata – 65 EUR;

Australijoje:

paprasta prenumerata – 60 AUD,

garbės prenumerata – 93 AUD;

JAV, Kanada ir ir kiti kraštai:

paprasta prenumerata – 63 USD,

garbės prenumerata – 90 USD;

Užsakant į Lietuvą iš kitų kraštų:

26 EUR, 32 AUD, 36 USD.

Prenumeratorių Lietuvoje dėmesiai!

Žurnalą „Pasaulio lietuvis“ galite prenumeruoti perveddami lėšas banko pavedimu į „Pasaulio lietuvių“ sąskaitą Lietuvoje ir atsiųsdami elektroniniu paštu prenumerata@plbe.org adresą, kuriuo siųsti žurnalą.

Banko rekvizitai:

Gavėjas: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės

atstovybė Lietuvoje

Sąskaitos Nr. LT76 7300 0101 2423 6579

Bankas: AB „Swedbank“

Banko adresas: Konstitucijos pr. 20A,

03502 Vilnius

Banko kodas 73000

SWIFT kodas HABALT22

Australijoje:

čekius siųsti adresu: Antanas V. Kramilius

OAM, JP 83 Queen Street

Canley Heights, N.S.W. 2166, Australia

JAV, Kanada, kiti kraštai:

čekius siųsti adresu: Vytenis Vilkas

(„Pasaulio lietuvis“)

22343 Cardiff Drive

Saugus, CA 91350, USA

NAUJOVĖ!

Nuo šiol už žurnalo „Pasaulio lietuvis“ prenumeratą galima sumokėti

per „Paypal“ mokėjimo sistemą. Tereikia el. paštu

prenumerata@plbe.org parašyti laišką ir paprašyti sąskaitos apmokėjimui.

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Lietuvos Spaudos, radio ir televizijos rėmimo fondas remia „Pasaulio lietuvių“ žurnalo redakcijos vykdomą projektą „Lietuvybės formos pasaulyje: liuanistinis švietimas, lietuviškas kultūrinis paveldas užsienyje, ryšiai su Lietuva“

Žurnalo „Pasaulio lietuvis“ leidybą iš dalies parėmė Užsienio reikalų ministerija

Suskaičiavus VASARĄ

Pamenu, kaip nuoširdžiai apsidžiaugiau išgirdusi apie PLB valdybos sumanymą – surengti koncertą Pasaulio lietuvių vienybės dienos proga, sukviesti į jį atlikėjus iš įvairių pasaulio kampelių ir padovanoti renginį Lietuvai, Lietuvos žiūrovams. Pamaniau tuomet, kad tokia idėja taip puikiai atspindi principą – neklausk, ką tavo šalis tau gali duoti, bet klausk, ką pats jai gali duoti. Pasidalinti eilėmis, dainomis ir šokiais taip, kaip moki bei gali, ir tokią gražią progą minint. Nuojuota pasiteisino su kaupu. Tad sveikinu PLB valdybą su tikrai prasmingu ir gražiu darbu. Kaip ir rašiau praėjusiame numeryje, šiame tikrai turime, ką papasakoti, sunku net buvo spėti į visus renginius ir įvykius sulakstyti, bet su pagalbininkais visus spėjome aprašyti: Pasaulio lietuvių sporto žaidynes, Europos lietuvių krepšinio čempionatą, Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, PLB ir PLJS kraštų pirmininkų suvažiavimą, Pasaulio lietuvių vienybės dienos koncertą, Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimą ir dar keletą kitų mažesnių.

Jau tradiciškai „Pasaulio lietuvių“ jubiliejui skirtos straipsnių ciklo apie buvusius žurnalo redaktorius – ir šio numerio rašinys, sukeltantis minčių pamąstymui ir diskusijoms. Beje, skelbiame ir redakciją pasiekusį Romo Kriaučiūno laišką-reakciją į pokalbį su Romu Sakadolskiu, kur jis dalijosi prisiminimais apie savo redaktoriavimą „Pasaulio lietuviui“ ir įžvalgomis apie dabartinę jo padėtį. Man, kaip redaktorei, atrodo, kad šis ciklas visai pasisekė, jei jis išiebia diskusijas, jei pasigirsta skirtingų idėjų, nuomonių, vadinasi, tikslas pasiektas, vadinasi, dar yra apie ką kalbėti.

Kaip, beje, ir PLB bei PLJS kraštų pirmininkų suvažiavime. Jau keliolika metų juose vis dalyvauju, stebiu iš šono. Šįkart vykusį galėčiau pavadinti iš dalies pasiekusį kitą kokybinį lygį – mažiau ginčų, tačiau daugiau diskusijų, nes pamenu ir tokių, kur vos ne į atlapus oponentai norėjo vienas kitam kibti. Dabar viskas vyko ramiau, bet nereiškia, kad nuomonės suvienodėjo, o spręstinių problemų nebeliko. Atvirkščiai, prie jau esamų, vis atsiranda naujų, apie kurias prieš dešimtmetį PLB net nebūtų pagalvojusi. O „Pasaulio lietuvių“ darbas – visa tai aprašyti, kad visi besidomintieji žinotų, kuo pulsuoja bendruomenės mintis.

Įdomaus skaitymo. Taip pat kviečiu prisijungti prie „Pasaulio lietuvių“ grupės socialiniame tinkle „Facebook“: <https://www.facebook.com/PasaulioLietuvis>. O kadangi tiek jau šių metų beliko – atsidėti pinigėlių ateinančių metų „Pasaulio lietuvių“ prenumeratai. Pasižadame stengtis būti įdomiais.

Nuoširdžiai
„Pasaulio lietuvių“ vyriausioji redaktorė
DEIMANTĖ DOKŠAITĖ

Antrus metus kadenciją einanti PLB valdyba susitiko Kaune

Dalia Henke,
PLB įvaizdžio,
informacijos
sklaidos ir
„Pasaulio lietuvių“
reikalų komisijos
pirmininkė

PLB pirmininkų suvažiavimo dalyviai Kaunas pasitiko nuostabiai. Suvažiavimui pasibaigus, PLB valdybos darbas tik prasidėjo. Vytauto Didžiojo universiteto istorinėse administracijos patalpose, rektorate, valdyba susirinko į akivaizdinį penktąjį posėdį. Buvo aptarta ne tik suvažiavimo rekomendacijos bei jų vykdymo

galimybės, bet taip pat ir su dideliu pasisekimu įvykęs koncertas.

Posėdžio darbotvarkėje buvo nagrinėjamos įvairios ir PLB valdybai aktualios temos.

Pilietybės klausimu nutarėme, kad ruošiamas referendumas PLB yra nepriimtinas. Šiuo klausimu PLB Visuomeninių reikalų komisija įpareigota iki rugpjūčio mėnesio

pabaigos suformuluoti bendrą PLB poziciją dėl pilietybės ir pateikti PLB valdybai svarstyti. Bus sudarytas nuomonės formavimo planas.

Be didelių diskusijų buvo apsvarstyti ir patvirtinti XIV PLB valdybos darbo nuostatai. PLB komisijų sudėtis ir planai bus tvirtinami kitame posėdyje.

Švietimo klausimus kuruojančios komisijos laukia dideli ateinančių metų iššūkiai, todėl jos indėlis yra be galo reikšmingas. Bus ieškoma naujų vadovavimo galimybių šiai komisijai.

Planuojame ypatingai pažymėti „Pasaulio lietuvių“ jubiliejų. Ta proga bus išleistas kalendorius. Taip pat bus kuriama atskira „Pasaulio lietuvių“ internetinė svetainė bei žadame atnaujinti esamą PLB svetainę (www.plbe.org).

Iškilusių konfliktus kraštų bendruomenėse nutarta perduoti spęsti PLB Konfliktų sprendimo komitetui.

Valdyba išsamiai aptarė PLB juridinio vieneto įkūrimo Lietuvoje galimybes. Informacija bus ruošiama ir detalai pateikta tolimesniems sprendimams daryti. ■

PLB IR PLJS SUVAŽIAVIME – DĖMESYS S. DARIUI IR S. GIRĖNUI

Šių metų PLB kraštų pirmininkų suvažiavimas Kaune buvo apgaubtas transatlantinių lietuvių lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno vardais ir jų žygdarbio pagerbimu. Jo „karūna“ tapo užsienio lietuvių koncertas Kauno valstybiniame muzikiniame teatre, kuriame dalyvavo apie 100 dalyvių iš 9 pasaulio šalių.

Bendradarbiaudama su Kauno miesto savivaldybe, Lietuvos aviacijos muziejumi ir lakūnų

Jūratė Caspersen,
PLB valdybos
Kultūros reikalų
komisijos
pirmininkė

S. Dariaus ir S. Girėno gimtinių muziejų vadovais, PLB valdybos Kultūros komisija paruošė kultūrinę pažintinę programą, per kurią aplankytos daugelis S. Darių ir S. Girėnų menančių vietų Lietuvoje. Prieš suvažiavimą, liepos 14 d., aplankėme S. Dariaus ir S. Girėno tėviškes Vytogalos kaime Šilalės rajone ir Dariaus kaime Klaipėdos rajone. Po suvažiavimo, liepos 17 d., kartu viešėjome Lietuvos aviacijos muziejuje, prie memorialo ir prie

lakūnų kapo Aukštųjų Šančių karių kapinėse, pagerbdami padėjome nuo visų pasaulyje gyvenančių tautiečių tautinėmis spalvomis papuoštą vainiką savo tautos didvyriams.

Pakeliui į lakūnų tėviškes užsienio lietuviai aplankė seniausią Lietuvos muziejų – Dionizo Poškos „Baublius“ ir Girdiškės bažnyčią (Girdiškės Šv. Mergelės Marijos Snieginės bažnyčia Šilalės rajone), kuri yra milžiniška palyginti su kaimelio dydžiu ir kuri yra žinoma kaip vienintelė Lietuvoje, turinti šoninius altorius, padarytus iš nužievinčių medžių kamienų.

Atstatytuose ir sutvarkytuose lakūnų gimtinių muziejuose sutikome labai malonius ir savo darbui pasišventusius bei lakūnų atminimą

su pasididžiavimu saugojančius muziejų vadovus – Mečislovą Raštikį Stepono Dariaus tėviškėje ir Liną Gudeliūnienę Stasio Girėno gimtinėje. Iš jų pasakojimų sužinojome daug daugiau nei galima rasti rašytiniuose šaltiniuose, pažiūrėjome skirtingas ištraukas iš filmuotos dokumentinės medžiagos apie pasiruošimą skrydžiui, tragišką jo baigtį ir legendinių lakūnų atminimo saugojimo ženklus Lietuvoje.

Užsienio lietuvių apsilankymas lakūnų tėviškėse buvo daugiau nei atiduota pagarba mūsų tautos didžiaviriams, tai buvo ir malonūs susitikimai bei pašnekėsiai su vietiniais žmonėmis apie šiuolaikinius mažesnių miestų žmonių gyvenimus, dabarties aktualijas, istorijos įvykių reikšmę, visuomenės atsinaujinimo iššūkius. Taip pat mums teko patirti žemaitišką Šilalės rajono savivaldybės vaišingumą (meras Jonas Gudauskas), kuris mus labai maloniai nustebino. Buvo pranešta, kad viešnagės metu esame kviečiami į „žemaitišką pasistiprinimą“, o kai įėjome į salę – tiesiog negalėjome atsižavėti vaišių įvairove ir gausybe. Ragavome žemaitiško kastinio, troškintų raugintų kopūstų su vietinės gamybos dešrelėmis, įvairių šaltų mėsos vyniotinių, net keturių rūšių kaimo moterėlių pagamintų sūrių su medumi iš vietinių bičių avilių, torto „Skruzdėlynas“ ir šviežių vaisių bei uogų iš savų ekologiškų ūkių. Jautėmės aplankę gerą ūkininką, kuris ne tik sau pakankamai turi, bet ir svečiui pamaloninti. Iš tiesų pasijutome namuose arba bent jau lauktais svečiais, nes ir pats šeimininkas bei savivaldybės vicemeras ėjo apie stalą su naminuke, skirtinga moterims ir vyrams, bet atrodo, kad abi buvo gerokai virš 50 laipsnių stiprumo.

Stepono Dariaus name-muziejuje

Prie lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno kapo

M. Raštikis ne tik papasakojo apie S. Dariaus nuopelnus Lietuvos aviacijai, kariuomenei ir sportui, bet pristatė ir kitas muziejaus ekspozicijas, organizuojamus renginius lakūnams atminti. Pasirašėme garbingoje muziejaus lankytojų knygoje. Šalia muziejaus matėme vaikų aviacijos klubo pratybas. Sulaukė jų instruktoriaus, sužinojome apie jaunųjų Lietuvos aviatorių pasiekimus, kai kurie grupės dalyviai turėjo progos išbandyti svorio balansavimo aparatą, kuriuo treniruojasi jaunieji aviatoriai.

Po suvažiavimo PLB kraštų valdybų pirmininkai ir atstovai aplankė Kauno apylinkėse esančias S. Darių ir S. Girėnų menančias vietas. Pirmiausia nuvykome į Lietuvos aviacijos muziejų, prie lakūnų memorialo, Aleksoto aerodromą, kur 1933 m. liepos 17 d. transatlantinių lietuvių lakūnų sutikti buvo susirinkę daugiau nei 25 tūkstančiai žmonių.

Aviacijos muziejuje matėme nuolatinės ir kilnojamosios Lietuvos aviacijos pasiekimų ekspozicijas,

vaikų piešinių ir dailės darbų parodas, skirtas mūsų legendinių lakūnų žygdarbiui, lakūnų karstus, kuriuose jie buvo parskraidinti į Kauną, ir užfiksuotus jų laidotuvių gedulingos procesijos kadrus. Muziejaus direktorius Remigijus Jankauskas pažymėjo, kad, deja, tarp eksponatų nerashime „Lituanicos“ replikos (tikslios lėktuvo kopijos), nes ji kaip tik ruošiamą skraidymo demonstracijai aviacijos šventėje liepos 20 d., ir pakvietė visus grupės dalyvius apsilankyti šventėje.

Buvo labai įdomu pasiklausyti tolimo Stepono Dariaus giminaičio atsiminimų apie lakūno šeimos asmeninį gyvenimą, giminės pastangas tą atminimą saugoti ir skleisti. Taip pat turėjome progos susipažinti su Aleksoto bendruomenės seniūne Liukrecija Navickiene, kuri trumpai papasakojo apie aktyvią vietos bendruomenę, įteikė bukletus apie ją, jos darbus ir vizijas ir pakvietė užsienio lietuvių bendruomenių atstovus bendradarbiauti gerosios patirties ▶

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

Birželio–liepos numeryje įsivėlė apmaudi klaida: Stasio Barzduko sūnus yra ne Algirdas, bet Arvydas Barzdukas. Atsiprašome.

„Pasaulio lietuvių“ redakcija

veikiant nevyriausybines organizacijoje apsiikeitimo projektuose.

Susitikimo Lietuvos aviacijos muziejuje pabaigoje paziurejome dalį naujo Jono Čepo ir Stasio Dargio sukurto filmo „Lituanica nemari atminties šviesoje“, skirto skrydžio per Atlantą 80-mečiui (ši filmą norintieji galėjo muziejaus kioskelyje įsigyti). Ypač įdomi buvo lakūnų palaikų saugojimo istorija. Juk parskraidintų iš Soldino lakūnų kūnų laidotuves buvo tik imitacija. Po jų lakūnų palaikai buvo grąžinti į Medicinos rūmus nuodugniam tyrimui ir kūnų balzamavimui. Tik 1937 m.

lapkričio 1 d. S. Dariaus ir S. Girėno karstai iš Medicinos rūmų perkelti į jiems specialiai pastatytą mauzoliejų. Po 3 metų mauzoliejuje ant balzamuotų lakūnų kūnų pasirodė gedimo žymės ir jie buvo vėl nugabenti į Medicinos rūmų koplyčią. Užėjus vokiečiams, saugant kūnus nuo galimo okupantų išniekinimo, 1944 m. kovo 18-osios naktį karstai slapta buvo užmūryti Medicinos rūmų rūsio sienoje. Ten jie išbuvo daugiau nei 20 metų. 1964 m. rugpjūčio 10 d. buvo išardyta mūro siena. Deja, lakūnų kūnai buvo jau nebe-pataisomai sugedę po 1946-ųjų

pavasarinio Nemuno potvynio, apsėmusio senamiestį. 1964 metų rugpjūčio 12 d. S. Dariaus ir S. Girėno palaikai naujuose karstuose perlaidoti Kauno Aukštųjų Šančių karių kapinėse.

Šią paskutinę mūsų legendinių lakūnų poilsio vietą užsienio lietuviai kartu su Kauno miesto savivaldybės atstovais aplankė vasariniam lietučiui lyjant, kad pagerbtume mūsų tautos didvyrių šviesų atminimą, nulenkume galvas ir tylos minute pripažintume nemirtingumą tų, kurie aukojasi savo tautai ir žūsta siekdami jai garbės ir pasaulio pripažinimo. ■

PASAULIO LIETUVIŲ VIENYBĖS DIENĄ – KONCERTAS-DOVANA SAU IR LIETUVAI

Deimantė
Dokšaitė

Pasaulio lietuvių koncertas Kaune, skirtas Pasaulio lietuvių vienybės dienai bei Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio aštuoniasdešimtmečiui paminėti, pranoko mano ir, tikiu, daugelio kitų lūkesčius. Šimtas dalyvių iš skirtingų Rusijos kampelių (Sankt Peterburgo, Kaliningrado, Irkutsko, Maskvos), Vokietijos, Australijos, JAV, Šveicarijos, Jungtinės Karalystės, Lenkijos, Latvijos, Airijos mane pakerejo begaliniu nuoširdumu, visų jėgų atidavimu tam, ką atlieka, ir be galo stipriu, nuo scenos vis vilnijančiu lietuvių jausmu. Ir nors prieš koncertą truputį buvo galima nuogaštauti, kaip į darną pavyks sujungti skirtingų žanrų ir stilių atlikėjus bei kūrinius, koncerto režisieriui Gintautui Želviui tai puikiai pavyko. Tautinius šokius nuosekliai keitė operinis dainavimas, šiuos – deklamavimas, šiuolaikinės

muzikos dainos ir liaudiški ritmai, ir visa tai išdėliota taip, kad nebuvo kada nuobodžiauti – veiksmas ant scenos įtraukė ir nepaleido iki pat kulminacijos – Gintarės Jautakaitės atliekamos dainos „Viešpaties lelija“ bei jungtinio visų koncerto dalyvių choro giedamos „Lietuva brangi“.

Pasaulio lietuvių koncertas nustebino ne tik dalyvių gausa, bet ir panorusiųjų juos išvysti – Kauno

muzikinio teatro salė tiesiog lūžo nuo žiūrovų ir, nors dėl to kilo šokių tokių nesklandumų susodinant visus susirinkusiuosius, teisingai pastebėjo G. Želvys, kad tai maža bėda, nes koncertuoti pilnutėlei salei tikras malonumas. Į koncertą susirinko ne tik atlikėjų artimieji, išėivijos atstovai, kauniečiai, tačiau ir visas būrys gerai žinomų politikų, visuomenininkų, akademikų,

kultūros atstovų bei verslininkų.

Kreipdamasis į susirinkusiuosius Prezidentas Valdas Adamkus sveikino pasirinkus tikrąjį kelią, kurio vardas Lietuva.

Kauno, sveitingai priėmusio pasaulio lietuvius, meras Antanas Kupčinskas sakė, jog mano, kad laikinoji sostinė šiam koncertui pasirinkta neatsitiktinai, anot mero, Kaunas visada buvo tradicijas puoselėjantis miestas. Be to, A. Kupčinskas pakvietė kasmet Pasaulio lietuvių vienybės dieną minėti būtent Kaune.

Švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis pažymėjo, kad būtent švietimas ir kultūra yra mus, lietuvius, siejančios gijos.

O užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius teigė, kad Pasaulio lietuvių vienybės diena kiekvienam iš mūsų svarbi savaip ir kiekvienas iš mūsų patys esame tos vienybės šeimnininkai, turintys kažką dėl jos padaryti.

PLB valdybos pirmininkė Danguolė Navickienė pasakojo, kad jos tėveliai susipažino bei vienas kitą pamilo būtent Kaune ir tą lemtingą dieną prieš aštuoniasdešimt metų kartu su tūkstančiais kitų Kauno aerodrome laukė parsikrendančios „Lituanikos“ ir mūsų tautos didvyrių. „Mano tėveliai anuomet tikrai negalėjo numatyti, kad jų dukra po aštuoniasdešimties metų tą pačią dieną stovės ant scenos tame pačiame mieste ir minės Pasaulio lietuvių vienybės dieną bei prisimins S. Dariaus ir S. Girėno tragiškai pasibaigusį skrydį“, – kalbėjo D. Navickienė.

Po puikiai pavykusio renginio PLB valdyba džiaugėsi sėkme, aptarė, ką ateityje organizuojant panašius projektus reikėtų koreguoti, ir nutarė, kad pabandžius pirmą kartą derėtų ir toliau nesustoti. ■

KITOS PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS VYKS KAUNE

nėmis – kėglių, smiginio, riedučių sportu. Žaidynėse išdalinta 600 medalių komplektų.

FORUME - APIE SPORTĄ KAIP TAUTINĘ TAPATYBĘ PUOSELĖJANČIĄ VEIKLĄ

Paskutinę PLSŽ dieną vykusiam Pasaulio lietuvių sporto forumo nutarta tęsti šią svarbią lietuvių vienijančią tradiciją ir kitas žaidynes

Klaipėdoje vykusią IX pasaulio lietuvių sporto žaidynių (PLSŽ) baigiamuoju akordu tapo lietuvių mėgstamiausios sporto šakos – krepšinio – varžybos. Finale be didesnio vargo nugalėjo „Litanicos“ komanda iš Čikagos (JAV), rezultatu 60:30 lengvai įveikusi uostamiesčio „Gintaro baldų“ ekipą.

Trečioji vieta atiteko Airijos lietuviams, kurie rezultatu 66:46 įveikė savo kaimynus iš Didžiosios Britanijos.

Iš viso varžėsi 18 vyrų krepšinio komandų iš JAV, Norvegijos, Didžiosios Britanijos, Baltarusijos, Rusijos, Latvijos, Airijos, Lenkijos, Australijos, Švedijos ir Lietuvos.

Šią vasarą PLŽS rungėsi 2562 sportininkai iš 21 šalies.

Iš užsienio atvykusių lietuvių sportininkų skaičius – 688. Dalyvavo 103 delegacijos, iš jų – 42 iš užsienio. Gausiausios užsienio sportininkų delegacijos atvyko iš Baltarusijos (136), JAV (123), Latvijos (120), Jungtinės Karalystės (74) bei Rusijos (61).

Dalyviai varžėsi 24 sporto šakose, pradedant populiariausiomis – krepšiniu, futbolu, lengvosios atletikos rungtimis, baigiant netradici-

po ketverių metų rengti Kaune. Tai buvo įtvirtinta Forumo rezoliucijoje. Forume diskutuota apie sporto reikšmę puoselėjant tautinę tapatybę, valstybės iniciatyvas telkiant užsienio lietuvius, lietuvių bendruomenių sportinę ir socialinę veiklą.

„Išsivaizduokime Lietuvą kaip didelę sporto komandą. Kalbu apie „Lietuvą“ kaip mūsų valstybę ir tuos kraštus, kur gyvena seni ir nauji lietuviai. Dabar ją vadina „Globalia Lietuva“. Aš sveikinu tą naujadarą, nes už jo – rimta valstybinė programa“, – sveikinimo žodyje Forumo dalyviams rašė Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius.

Forumo pirmininkas, Kūno kultūros ir sporto departamento direktorius Klemensas Rimšelis per jo atidarymą sakė, kad Lietuva yra ten, kur yra lietuviai – taigi ji labai didelė. Jis pažymėjo, jog šis forumas yra skirtas aptarti įvykusioms žaidynėms bei išgirsti pasiūlymams ateičiai.

„Negalime sau leisti prabangos pamiršti bent vieną tautietį, kur jis ar ji begyventų. Tai buvo nesuvaidinta šventė. Pataikėme į tikrąją tikslą – susiburti ir būti vienos tautos nariais. Tikiuosi, kad išsivešite įspūdį iš miesto, kuriame vertinamos naujovės, netikėtumai ir improvizacija. Prisiminkime tai kaip gerą tašką žaidynių istorijoje. Dėkoju visiems, nes kiekvienas esame šios šventės kūrėjai“, – susirinkusiesiems kalbėjo Klaipėdos miesto meras Vytautas Grubliauskas.

Forumo dalyviams pranešimus skaitė Lietuvos tautinio olimpinio komiteto viceprezidentas Arvydas Juozaitis bei Užsienio reikalų ministerijos Užsienio reikalų departamento direktorė Gintė Damušytė. Diskusijose dalyvavo Estijos, Šiaurės Amerikos, Norvegijos Bergeno, Didžiosios Britanijos, Lenkijos, Baltarusijos Gervėčių lietuvių bendruomenių atstovai.

Visos bendruomenės pabrėžė šių sporto žaidynių naudą – ir fizinio aktyvumo, ir ryšių su Lietuva, ir bendruomenių tarpusavio ryšių prasme. Kartu buvo teikiami siūlymai, kaip tobulinti žaidynių organizavimą, ypač pabrėžiama jaunimo įtraukimo svarba. Akcentuota, jog šios žaidynės skirtos mėgėjų sportui, todėl siekiant lygiavertės konkurencijos, jose neturėtų dalyvauti profesionalūs sportininkai.

Forume iškelta ir žiemos sporto žaidynių idėja. Rezoliucija buvo papildyta nuostata: „Ištirti pasaulio lietuvių žiemos sporto žaidynių organizavimo poreikį ir galimybes.“ ■